

REDACTIA

Arad, Deák Ferencz-utca Nr. 20.

ABONAMENTUL

pentru Austro-Ungaria:

pe un an . . . . . 20 cor.
 pe 1/2 an . . . . . 10 "
 pe 1/4 an . . . . . 5 "
 pe o lună . . . . . 2 "
 Nr-ri de Duminecă pe an
 4 coroane.

Pentru România și străinătate pe an 40 franci.

Manuscrispte nu se înapoiază.

TRIBUNA

ADMINISTRAȚIA

Arad, Deák Ferencz-utca Nr. 20.

INSERTIUNILE:

de un șir garmond: prima dată 14 bani; a doua oară 12 bani; a treia oară 8 b. de fiecare publicațiune.

Atât abonamentele, cât și insertiunile sunt a se plăti înainte în Arad.

Telefon pentru oraș și comitat 502.

Scrisori nefrancate nu se primesc

Exilații noștri.

În luna August 1893 autorul *Replicei*, d.d. Aurel C. Popovici, a fost osândit la 4 ani temniță. Toți amicii și întreg comitetul național d'atunci, din care făcea parte și osânditul Curtiș cu jurați din Cluj, au fost însă de părere, ca d. Popovici să nu se supună sentinței, ci mai bine să se exileze.

Cu o lună mai târziu, vicepreședintele comitetului național și sufletul mișcărilor naționale, d. Eugen Brote, avea să se prezinte la întâiul din cele 17 procese de presă ce i se intentase pentru tipărirea *Replicei*, a *Memorandului* și a «*Tribunei*». Nu s'a presintat însă. Nimeni dintre colegii lui nu i-a putut da sfatul să se prezinte, mai ales că osânda dată d-lui Popovici arăta cam ce-l poate aștepta și pe d. Brote: ani mulți de închisoare și zeci de mii amendă, așa că-și periclita nu numai viața, dar periclita existența «*Tribunei*» și a «*Foii Poporului*», al căror editor-proprietar era.

S'a exilat deci și d-sa. D'odată cu d. A. C. Popovici a călcat pe pământul ospitalier al României și un patriot mare ca mult regretatul George Cantacuzino a fost cel dintâiu care l-a îmbrățișat, ieșindu-le în cale.

Peste un an, în toamna anului 1894, s'a exilat și Septimiu Albin, osândit la un an și jumătate în procesul Memorandului.

D'atunci suntem mai sêraci cu trei luptători destoinici, căci din România, unde trăiesc toți trei, numai d. Brote a ținut și a putut să întrețină legăturile cele mai strânse cu luptătorii de aici și printr'o activitate publicistică a câștigat cinste numelui nostru, fiind premiat de Academie, și spusu-și-a cuvântul, prin ziarul nostru, asupra tuturor chestiilor cari ni-au preocupat și frământat. Cei doi și-au mărginit activitatea în țeară, unde prin presă au căutat d'asemeni să servească neamul românesc în genere și cauza noastră națională în special.

Azi, după știrile ce avem, toți trei sunt liberi a se întoarce în statul ungar. Pentru că s'au prescris și sentințele și urmăriile ce tribunalul din Cluj a dat împotriva lor. Ziarele din București și aduc deja știrea, că ei se vor întoarce în patrie.

După cele mai bune informațiuni ale noastre, reîntoarcerea lor este hotărâtă numai în princip. Cine, după zece ani de exil, să n'aibă dorul de a-și revedea patria? Cu atât mai mult se doresc acasă cei trei fruntași politici sus-amintiți, cari au dincoaci nu numai frați și surori și mamă duioasă, dar prieteni mulți și buni, pe cari d'alăta vreme nu i-au văzut.

Că se vor întoarce însă definitiv și ei se vor așeza ici ori colo, asta nu-l hotărât. Cu atât mai puțin poate fi decis vre-unul dintre dênșii să se stabilească la Sibiu. Căci din Sibiul politic românesc prăsi-

cenusă s'a ales. Cei cari formau comitetul național și biroul central al acestui comitet, rînd pe rînd s'au mutat la viață vecinică. Desevîrșitu-s'au din viață și prietini valoroși, acel mănunchiu de bărbați cari au întemeiat «*Tribuna*» și prin activitatea lor făcuseră centru politic românesc din liniștitul oraș sășesc.

La ce s'ar mai întoarce deci la Sibiu? La viață — pensionară? Dar fiecare dintre dênșii înțelege a veni la luptă. Ear azi luptă nu se mai poate porni și conduce din Sibiu! Ori cel puțin nu din Sibiul actual, ci numai după-ce prin așezarea acolo a unor instituțiuni menite a servi politica românească, s'ar crea cercul în care ei să poată a-și desfășura activitatea pe terenul public. Presupunând însă că s'ar putea re-clădi de azi pe mâne tot ce s'a risipit și la tobă a fost bătut, s'atunci se vor mai întreba și ei și noi, cei cu cari vor să lucreze: oare mai are înțeles o reconcentrare la Sibiu?

Pentru politica de pasivitate, da, Sibiul par'că era anume indicat. Câte o conferință pe an, ținută cu solemnitate, în liniște și unde nu puteau fi temerari o să fie neorîndușii, căci eram noi, Români între noi, — puteau suporta și circumspecții așa. Pentru politica de activitate însă, mai ales dacă s'ar întoarce exilații, nu s'ar putea alege Sibiul, ci caută să fim cu toții mai aproape de capitală, ba dacă s'ar putea, chiar în capitală. Și eată de ce: nu mai e vorba să luptăm în viitor singuri, ci în alianță cu naționalitățile. O asemenea politică însă numai dintr'un centru comun se poate face. Doar și *congresul naționalităților* pentru acest motiv s'a ținut în Budapesta, ear nu la Sibiu, nici la T.-St.-Marton ori Neoplanta, cum fusese la început vorba.

Venind între noi dl Brote, care cel dintâiu a căutat — încă în 1892 — pe fruntașii naționalităților la ei acasă, după-cum și aceștia l'au cercetat, în primăvara anului 1894, în București, — bine înțeles că n'ar putea de cât să reia firul unde l'a lăsat: să se angajeze deci la o politică a naționalităților aliate, politică ce nu se poate face stînd la o periferie, cum este Sibiul, ci concentrându-ne cu toții la un loc.

Și noi așa știm, că dacă va veni acasă — și desigur va veni — dl Brote ține să vină ca luptător devotat al partidului național, înțelege ca acest partid s'ajungă earăși a conduce, așa zicînd, politica de alianță a naționalităților și nici unul dintre exilați nu înțelege să reîntre de cât într'un partid național bine organizat și încheșat.

Ei sunt trei, toți trei ca membrii în comitetul național au ocupat loc de frunte în politica noastră românească, toți trei sunt oameni de condețu și vorbesc limbile culte europene...

Cine nu înțelege, cât am câștiga nu numai noi Români, dar întreaga politică inaugurată în vara anului 1895, dacă reîn-

torcîndu-se în patrie, ei s'ar așeza într'un centru politic de seamă!

Cine — prin urmare — dintre Români n'ar saluta cu entusiasm venirea lor, întocmai după-cum am regretat cu toții exilarea lor?

Fie ca situația să se întocmească așa fel, în cât să-i vedem cât mai de grabă în mijlocul nostru!

Un corb alb este între fișpanii Ungariei Horvath Dezsö dela Esztergom. Auzind anume, că sibiarele comit tot felul de escese și uneltesc ca pe unde numai se poate, să se închidă școlile confessionale și să se ridice școli de stat, a dat un ordin, în care între altele zice:

„Aflu că cedând nu știu căror influențe, autoritățile comunale caută să statifice pe unde pot școlile confessionale, cu care prilej desconsideră ordinațiunile ministeriale, călcînd astfel legea și provocînd neînțelegeri condamnable. Deoarece actualul guvern și de altfel a spus că n'are intenția să se lege de caracterul confessional al școlilor nici din cauze financiare, nici din cauze politice și la înființarea școlilor de stat se va purcede cu multă precauție: vî invit să atrageți atenția notarilor, că dacă au vre-o excepție în contra școlilor confessionale să mi le facă mie, ca president al congregației, cunoscute; voi avea grija să se examineze afacerea și să se lecuiască; dar să le aduceți și aceea la cunoștință, că pentru ori-ce procedură anti-reglamentară, antilegală și nemotivată, prin care se conturbă pacea între cetățenii împreună locuitori, îndată voi porni cercetare disciplinară“

Vorba e ca pe d'oparte fișpanul să se și țină de vorbă, să nu permită escesele șovinistilor, pe de altă parte să îl urmeze și alii, căci vorba Ungurului: O rîndunică nu face primăvară!

Din Viena.

— Corespondență particulară a „Tribunei“ —

Societatea „Clubul român“ în adunarea sa generală, ținută la 2 Decembrie 1903 în restaurantul „Zum Magistrat“ s'a ales un alt comitet sub presidența d-lui Dr. Pamfilu Dan, consilier în Viena și sub vice-presidenția d-lui George Vitencu, tipograf. Tot atunci și colonel Alexandru Lupu, a fost aclamat membru de onoare. Din aceste puține date putem vedea, că această societate filantropică a atras interesul coloniei române din Viena și peste tot în puțină vreme vom putea înregistra rezultate aducătoare de bine pe seama sêrmanilor noștri meseriași.

Rămâne, ca și publicul mare românesc să-și desvoalte interesul cât se poate de intensiv. Mai ales băncile noastre românești n'ar jertfi tînzădar dacă din profitul lor ar dăru pentru fondul de ajutorare al „Clubului român“.

În direcția consolidării sociale ale meseriașilor români de aici — asemenea se lucră mult. Astfel în luna viitoare se va aranja o serată teatrală.

* *

Societatea „România Jună“ în timpul de față este ocupată mai mult cu chestiuni administrative, cu arangiarea bibliotecii și cu arangiarea arhivei.

Despre aceasta din urmă, cred că servească ca amintire că întrinsa se află documente de o valoare incontestabilă. Literați mari ca Alexandri, Slavici, Hașdeu, — și . . . Eminescu au multe manuscrispte aici.

În scurt, vom aduce la cunoștința marelui public toate manuscrisptele lui Eminescu aflătoare în Arhiva „României Jună.“ Și vom vedea pe

Eminescu, ca tiner român inspirat de cauza sfântă românească, luptând în sinul tinerimei române... îl vom vedea ca conștientitate financiară, ca pătruns de convingerea consolidării întregului popor român etc. ect.

Afară de acestea „România Jună“ se pregătește din vreme, ca să fie reprezentată la festivitățile jubilar ale „Junimei“ din Cernăuț. Credem, că atât Pesta, Oradea-Mare, Cluj cât și Graz, Berlin, München, etc. — va ști să aprecieze necesitatea de a-și trimite delegații acolo. Inteligența română de pretutindeni nu va sta nepăsătoare, ci de sigur va sprijini din toate punctele de vedere tinerimea în împlinirea datorinței.

E trist, că în capitala Austriei românii greco-orientali n'au măcar o capelă, unde să-și împlinescă datorințele față cu credința și legea strămoșiască. Bageama nu sunt fonduri destule în Bucovina, nici n'am avea un regat puternic în România, ori fie măcar milioanele de români în Transilvania.

Ce să faci? așa suntem noi românii — ne mulțumim și cu bisericuța evanghelică... unde harnicul preot militar Paul Boldea a pontificat regimentelor greco-orientale române (și sârbești!) cu mare solemnitate la „bobotează“, sfințind apă, cu care stropia pe evlavioasele cătane îndepărtate dela vatra strămoșiască... și o parte mică, prea mică din colonia română.

Părintele Boldea a ținut cătanelor o prea frumoasă predică, indemnându-le la supunere și credința față cu înaltul tron și patrie, legându-le la inimă dragostea de neam și muncă cinstită în unire și frățietate față cu înaintarea poporului român.

„Da, dragii mei — omul atunci e om, dacă și iubește Împăratul, patria, neamul și biserica, căci acestea sunt cele mai frumoase virtuți creștinești și românești“.

Apoi terminându-și predica plină de învătăuri — părintele Boldea a rostit o rugăciune pentru Majestatea Sa și augusta-I dinastie strigând de trei ori „trăiască Majestatea Sa Împăratului și Regele nostru Francisc Iosif I“. Soldații au cântat imnul împărațesc.

In fine Viena e plină de trocnă și guturaie, balurile mascate se țin lanț... numai bani să fie și iarăși bani. Parlamentul e numai zidire... Delegațiunile se trecură în liniște în aprobările celor puternici. Ici colo câte o vorbă înțeleaptă, bunăoară antisemitul Schneider, în ameliorarea sorții românilor asupriți... De sigur, tinerimea română din Viena, nu va întrelăsa de a mulțami personal vrednicului apărător cu simțeminte adevărat omenești.

Din sinul tinerimei române.

— Articol primit dela un tiner universal —

I.

Suntem în era activității parlamentare, sau mai bine zis — partea sănătoasă a frunțașilor români este condusă de convingerea de a părăsi pasivitatea, și cu ori-ce preț a intra în parlamentul din Budapesta.

Nu voim să mai discutăm în direcția aceasta, de oare-ce până acuma de sigur cei competenți și-au făcut datoria, cumpănind necesitatea activității.

Aproape de zece ani se tot făurește la principii, — la idei mărețe. Ei bine! Poporul român nu are menirea să-și rezolveze problema existenței sale în mod teoretic, mai mult — el are datorința, în conformitate cu forța sa numerică și etnică, — să dovediască prin fapte educatoare de triumfuri tot, ce i-se impune în urma aspirațiilor sale.

În modul acesta de sigur toată dreptatea o au aceia, cari desamorțindu-se din lertargia neactivității, se pun pe lucru și din răspuneri se svîrcolesc, ca să curme odată cu desastroasa confuzie, în care ne-a aruncat așa zisa „falnică pasivitate“.

Mai departe — nu vrem să negăm rezultatele bune ale pasivității parlamentare,

precum sunt: înființarea și înmulțirea băncilor noastre, — înflorirea asociațiilor noastre de cultură, — dar' ca să fim drepti, nu îndrăznim să ascundem și rezultatele rele, între cari cea mai importantă este destrăbălarea politică a poporului român.

Și credem, că cu acestea am spus tot, ce-l de spus.

Drept aceea activitatea parlamentară își află justificarea tocmai în referințele actuale.

Căci, nu e rușine oare când din întâmplare te afli în congregația vre-unui comitat și vezi cum mamelucii guvernului se recrutează în cea mai mare parte din poporul băștinași, — din — din Români.

Am expus toate acestea, ca să fim dispensați a mai îmbăta lumea cu apă rece, și ca să ne convingem în fine, că e necesar să ținem cont de spiritul timpului, de referințele noastre, de aspirațiunile noastre.

Dar — cum se și poate după o destrăbălare așa mare să inițiam o mișcare pe cât de grabnică, pe atât de salvatoare?

Eată cum:

Vorbesc ca un tiner român, care în urma interesului dezvoltat până acuma — a avut fericirea să pătrundă sufletului dela sate, să-și cunoască slăbiciunile și în urmare să afle și modalitatea consolidării politice.

Românul țeran de cine are teama cea mai mare?

Nu-l așa, că de avocat și de bănci? Din naștere este infiltrat în sufletul românului neîncrederea față da advocații, cari după părerea lui îl despoaie.

Și ce zicem noi inteligența? Da! Foarte frumos! Fala noastră — sunt tocmai advocații români!

Și așa e! Dar' unii dintre ei ce fac?

Ei, avocatul se întâlnește, cu dl colega la restaurant, ori la cafenea, acolo discută soarta neamului. Ori în cazul cel mai bun, își descarcă convingerea politică în vre-un articol de gazetă, și naționalistul e gata, e vorbit între aplausele românilor întregi.

Poporul? Mulțămirea gazetelor noastre aude și el despre cutare și cutare că e român bun, cu tragere de inimă, cătră nație, deci aidem la el.

Cancelaria rînd pe rînd își mărește numărul actelor, trebile merg strună, punga crește, în fine de ce să nu se îngâmfeze cinstitul?

Ei? Cum să stee el de vorbă cu un popă, cu un dascăl dela sate. Pentru poziția lui e solgăbireul, fibireul, medicul cercual, apoi ține-te nene la „jour fixuri“ ba, frățioare — „per Tu“ măcar.

În fine și leagă singur mâinile. Nu mai are puterea morală să lucre independent, conform convingerii, ci numai performă și în considerarea legăturilor sociale cu reprezentanții statului.

Onoare excepțiilor — onoare zic! Dar mi-e teamă, că foarte puțini sunt.

Medicul cercual? Să mă desmintă!

Popa, dascălu! O, ei sërmanii! Ce o să mai înceapă și ei, ei sëracii, cu reverenda verde, cu salon rockul dela nuntă, cum să represinte și spre necazul lui, o sumedenie de copii la școli. Istoviți materialicește, avisați la ajutoare străine, chiar și la grația statului, pot lucra, pot să fie sufletul unei mișcări?..

O să vedem!

Trebue mult, până ca poporul să prindă încredere. Ear fără această încredere e greu de luptat.

Armata comună.

Părerea unui ziar vienez. — Cum să fie: armata comună, ori să se separe?

Un ziar vienez, *Danzer's Armée-Zitung* scrie un articol privitor la chestia care preocupă toate cercurile din monarchie: să fie și în viitor armată comună, ori să se separe în două, să fie armată independentă austriacă și independentă ungară?

Numitul ziar concludă că pentru Austria ar fi un câștig această separațiune. Eată de ce: cu banii ce dă acum pentru susținerea armatei comune, separându-se ar putea susține armată mai mare.

Eată cum raționează amintitul ziar:

Pentru susținerea armatei comune a Austro-Ungariei, Austria contribuiește cu 55%, ear Ungaria cu 45% soldați.

Partea austriacă a oștirii comune e compusă din următoarele:

- 257 batalioane pedestre și vinători,
- 24 regimente de cavalerie,
- 8 diviziuni de artilerie,
- 1 diviziune de artilerie de munte,
- 14 batalioane artilerie de cetate,
- 9 batalioane de geniu și
- 9 diviziuni de tren.

Partea ungurească are:

- 196 batalioane, pedestre și vinători,
- 18 regimente de cavalerie,
- 6 diviziuni de artilerie,
- 4 div. de artilerie de cetate,
- 6 batalioane de geniu și
- 6 batalioane soldați la tren.

Dacă am împărți oștirea în două părți, nici cel mai înfocat kossuthist nu poate pretinde, ca să rămână și pe viitor cuota de prezent, care e nefastă Austriei. Și pentru-că Austria contribuie cu 66%, ear Ungaria cu 34%, în bani, în caz dacă dualismul s'ar sfîrși, Austriei i-ar mai rămânea 66—55, adică 11 procente, cu care și-ar putea compune și ar putea întreține afară de prezent încă 49 batalioane pedestre și vinători, 4 și 1/2 regimente de cavalerie și 1 diviziune de artilerie și 2 regimente de geniu și tren.

Astfel, luând în vedere, că Austria are de 3 ori și jumătate mai mare hotare vamale și tot de atâtea ori mai multe venituri, ar putea, în caz de separațiune de Ungaria, să își înmulțească și întărească armata.

Din veniturile ei Austria și-ar putea spori armata cu: 18 batalioane infanterie, 10 regimente de cavalerie, 10 baterii și 3 divizii de geniu, fără a schimba budgetul de până-acum. Recruții sunt de ajuns, căci la asentare și acum 30—35% vin la rezerva de întregire. Va să zică Austria despărțindu-se de Ungaria, ar putea susține: 321 batalioane pedestre și vinători, 180 regimente de cavalerie, 170 baterii de câmp, 3 baterii de munte, 17 divizii de geniu și 11 la tren. Și fiind-că contingentul Landhwerului e cu mult mai mare ca al honvezimei, Austria ar rămânea după despărțire și pe viitor mare putere, pe când săraca Ungarie va fi nevoită a se nprumuta și a face comande în bogata țară comercială, Austria, din a cărei legătură acum profită. Pe lângă toate acestea mai îngreunează situația și acea circumstanță, că Ungaria va trebui să facă cheltueli noi pentru susținerea reprezentăției esterne, manipularea teritoriului vamal, armata, șel. În privința marinei de războiu Ungaria stă și mai rău, căci nu are nici matoșii, corp oficeresc, nici fabrici, în cât va fi de tot avisată la ajutorul străinătății (înțelegi la ajutorul Austriei!) Aceste împrejurări vor arunca Ungaria în brațele Austriei.

Tisza la Majestatea Sa.

Budapesta, 25 Ianuarie 1904.

Cele mai intime ziare guvernamentale scriu, că săptămâna aceasta este: săptămâna evenimentelor. Conte Tisza intră în acțiune, întâiu însă pleacă la Viena, ca să câștige planurilor sale aplicarea Monarhului. Garda lui Tisza își strânge rîndurile, gata să urzeze pe șef în toate împrejurările. Din Budapesta se telefonează următoarele:

Contele Tisza István, azi seara va pleca la Viena. Mercuri va fi primit în audiență. Ministrul președinte se reîntoarce în aceeași zi seara și Joi va lua cuvântul în parlament. Își va preciza atunci atitudinea față de obstrucție.

După veștile ce au transpirat, Tisza va acorda cinci zile opoziției pentru votarea proiectului de recrută; pentru-că vremea e foarte scurtă, delegația maghiară se întrunește la începutul lui Februar și sub decursul desbaterilor, care în două săptămâni, Dieta nu ține ședințe.

În partidul guvernamental s'așteaptă cu multă enervare dezvoltarea evenimentelor, dar unii dintre aderenții personali ai lui Tisza nu-și ascund însă nici îngrijirea față de audiența de Miercuri, căci nu e eschis ca M. Sa să facă altă socoteală, cu alte cuvinte să-i mulțumească d-lui Tisza de serviciile eminente.

DI DIETA.

Budapesta, 25 Ianuarie.

Ședința de azi a fost eschauriată de oratoriile populare.

Întăiul orator a fost abatele Molnár János care după o boală de un an, acum a vorbit prima oară. Nu e mulțumit nici cu guvernul nici cu lupta de până-acum, pentru-că aspirațiile naționale trebuie să învingă. Se declară aderent al luptei și va lupta până la extrem.

După dînsul a luat cuvântul Bedőházy János, care zilele trecute a ieșit din partidul kossuthist și s'a alăturat la obstrucție. Zice că obstrucția este unica armă a lor de drept public pentru căștigarea drepturilor naționale. A făcut imputări fostului său partid, că n'a respins atacurile lui Pitreich și Derschatta îndreptate în contra dreptului public al Ungariei. Vorbirea lui Bedőházy a fost cu însuflețire primită de obstrucție.

Foarte interesantă a fost vorbirea lui Zboray Miklós, care a polemizat cu Polónyi. Și împrejurarea că tinerul deputat popular Zboray, înainte de asta căși-va ani de arîndul a fost conducătorul cancelariei advocaționale alui Polónyi, a dat și o culoare picantă duelului oratoric. Dacă pe scurt am vrea să caracterisăm vorbirea lui Zboray, am putea-o folosi folosind propriile-i cuvinte, care a zis adică următoarele.

— Di Polónyi a vrut să ne suspiționeze. Di Polónyi să nu ne suspiționeze, pentru-că asta am învățat-o perfect dela d-sa și așa ușor aș putea-o folosi și eu în contra sa.

Ședința s'a terminat la 3 ore.

Știri locale.

Încercare de sinucidere. Frumoasa artistă dela teatrul din loc Almásy Lola, senzația Corsoului din Arad, ieri seara a făcut o încercare de sinucidere. A luat atâta morfină încât ar fi și omorît-o, dacă n'ar fi sosit în grabă ajutor medical. Când și-a venit în ori, a declarat că pentru grijă materiale a voit să și ia viața. Vestea sinuciderii a făcut mare surprindere aseară, toți se mirau că tocmai Almásy Loja o voit să se sinucidă și încă pentru grijă materiale, când este știut că toaletele ei senzaționale sunt obiecte de admirație generală.

Juzi noui la tribunalul din Arad. Consiliul de ministri în 13 Ianuarie a adus hotărîre cu privire la împlinirea postului de jude devenit vacant prin pensionarea d-lui Vasile Panubă la tribunalul din loc. Dintre mulțimea de aspiranți, consiliul ministerial a ales pe doi înși. vice-procurorul Lehrmann Victor și subjudgele Dr. Heller Mór, hotărînd

avansarea lor de juzi la tribunal. Nefiind însă la tribunalul din Arad numai un post vacant, s'a decis a se cassa, respective a se transforma un post de subjudge într'un post de jude și așa la postul acesta să fie numit Heller Mór ear la cel devenit vacant prin pensionarea d-lui Pagubă, dl Lehrmann Victor. Noui juzi sunt apreciați în societatea din Arad și ne bucurăm și noi în special de avansarea d-lui Lehrmann, pe care-l cunoaștem și a cărui avansare este bine-meritată.

Comandant de divizie în Arad. Generalul Steinsberg Mór, comandantul de divizie al regim. de infanterie 17 din Oradimare, mâne sosește la Arad, ca să inspec-teze trupele de aici.

Inmormântarea căpitanului de honveză sinucis. Căpitanul de honveză Sajkó István, care s'a sinucis Duminecă, a fost ieri după-ameaz înmormântat cu cuvenită pompă militară. La groapă pe când musica intona *Gotterhalte*, căși-va gură-cască, au demonstrat cu fluerături.

Exercițiul nocturn. Un batalion al regimentului din loc au început azi noapte interesante exerciții. Probarea corturilor de tabără cari se pot încălzi și exercițiile luptelor de iarnă s'a făcut. Batalionul 4 sub comandamentul majorului Longin Csehovszky ieri după-ameaz la 1 oră a plecat și lângă sălașul Spitzer, a înălțat tabera. Noaptea a petrecut-o în corturi încălzite. Azi dimineața a plecat batalionul 3 sub comandamentul majorului John și se va ciocni cu batalionul. După terminarea exercițiului ambele batalioane se vor întoarce în cetate.

Tragerea la sorți a celor născuți în 1883 s'a făcut, pe teritoriul orașului nostru, azi, la orele 9, în sala mică a primăriei.

Când se vor face și asentările, nimeni nu poate ști.

Asociația comercială din Arad a ținut Duminecă adunarea generală sub presidenția lui Tedeschi Viktor. Raportul anual l-a citat secretarul Dr. Marschall, care arată că anul trecut pentru comercianți a fost un an de lăncezeală. Asta mai ales din cauza nesiguranței ce se ivește totdeauna în ajunul încheierii convențiilor comerciale cu statele vecine.

Tot din podișorul „Sf. Nicolae“.

— Corespondență particulară. —

Brașov, 11/24 Ianuarie.

Duminecă în 11/24 Ianuarie v. s'a ținut la biserica sf Nicolae din Scheiu sinod parohial pentru verificarea listei membrilor sinodali. Un punct atât de inconfesiv la ordinea zilei, și cu toate acestea sinodul de Duminecă va rămânea multă vreme un izvor de însuflețire înălțătoare pentru toți oamenii de bine conduși de duhul dreptății și-al adevărului, — și o lecție pentru toți fariseii.

Duminecă s'au revărsat asupra Brașovului porțile unui curent de regenerare, de renaștere în toate afacerile noastre publice, zori cari au adus pentru unii spazmurile desperării, iar pentru alții înviorare, întinerire, energie și însuflețire.

Se legăna biserica de uralele: „*trăiască sf. dreptate*“, când am nimerit în podișor. Admirabil tablou! Spre altar o sumedenie de poporenii chipeși și curați — mai mare dragul — împetriștiți cu tot ce are parochia sf. Nicolae mai inteligent.

Protopopul Voina deschide sinodul, apoi iute și de grabă — să nu cum-va să-l ia cine-va pe dinainte — dă cuvântul indispensabilului său prieten Vlaicu.

Di Vlaicu, luând cuvântul nu se genează de-a espune blamagiului sigur — acum a doua oră — pe satelitul său Stericuță — propunându-l de notar al sinodului ear de bărbăți de încredere propune pe conu Sterică, tata lui Stericuță și pe G Navrea, amândoi epitropi. Notari trebuia să propună doi înși, dar pe al doilea înzadar l'a căutat cu lămpășul lui Diogene, căci nu l'a aflat, iar pe Niță Romanul nu voia nici Stericuță să și-l ia de tovarăș și așa a rămas stingher Stericuță.

Se scoală apoi părintele Dr. Saftu și în mijlocul unei însuflețiri mari propune ca să rămânem tot pe lângă Lăcea și inv. R. Prișcu; ear părintele diacon I. Prișcu propune contra epitropilor lui Vlaicu, cari făcând parte din comitet, — a cărui listă avea să o verifice sinodul — nici nu puteau fi aleși ca bărbăți de încredere, propune zic ca bărbăți de încredere pe 2 bătrâni venerabili — cinstea intrupată — pe Andreiu și pe Dumitru Lupan.

Însuflețirea s'a prefăcut în ovațiuni cari sgu-duiau ferestrele, văzând covârșitoarea majoritate, Voina cu inima ghem a declarat pe cei din urmă de aleși. *Primul cas de vr'o 11 ani de zile căna părintele Voina e silit să anunțe oficios înfrângerea ucenicilor săi și izbânda partidului contrare.* La sinodul trecut încă ar fi trebuit s'o facă, dar a preferit să disolve sinodul decât să-și anunțe el sentința de moarte.

Așa au pățit-o conu Sterică, G. Navrea și cu Stericuță.

Celelalte au mers mai neted. Partida altarului cu „culanța“ care o caracterizează, a primit fără vorbă pe toți membrii propuși, de partida contrară de a fi luați în lista membrilor sinodali. Nu tot așa însă ucenicii firmei de mai sus. Partida altarului a trebuit să-i presinte la masa presidiului pe toți câți l-a propus ea, tot omul judecă după sine. Or fi crezut că șir al altarului umblă cu 2 bani în 3 punși ca dumnealor.

„Rușine!... Rușine să vă fie!... Rușine ne mai pomenită!...“ aud de-odată strigându-se din spre altar de sute de voci. Ce era? Din găurile, cari sunt făcute în plafonul bisericii și răspund în pod, cădeau gunoaie și scuipați pe membrii partidului altarului. Vre-o 3 membri urcați în pod au constatat în biserică în fața presidentului Voina, că au găsit în pod pe băiatul D-sale Septimiu dinpreună cu alți 3. La al cui îndemn au făcut ce-au făcut, nu s'a spus. Frumoase arme!

Sinodul s'a sfârșit prin durduitul sutelor pe pepturi însuflețite: „*Trăiască sfânta dreptate, trăiască părintele Saftu și Prișcu!*“ — și — risum teneatis — prin mulțumita păr. Saftu adresată protop. Voina pentru conducerea înțeleaptă a sinodului. Părintele Voina — a simțit ironia și cu cuvintele: „*Ma! las'o dracului mulțumită*“ s'a făcut camfor. A trebuit s'o simtă, doar numai ieri îi imanuase păr. Saftu o hârtie prin care-l degajază de serviciile prestate până acum în jumătatea parochie, rămase vacantă după moartea protop. Petric, spunându-i că de-acî încolo va administra „singur“ și parochia aceasta.

Nici n'are gust prost, dacă stai a judeca!... Nu te lăsa părinte Voina!... Devisa Românului: „*Tot înainte!*“...

Când ieșim din biserică în piața Prundului: „*trăiască dreptatea!*“ cutremura văzduhul Ca'n răzmiriță, nu alta!

Mare trebuie să fie nedreptatea r' ică, imi zic, de azi pe unde dai... cu cine te întâlnești nu te salută de cât cu cuvintele: „*trăiască sf. dreptate!*“

O grupă mai mare îmbujorată de izbânda zilei o ia spre cetate. Mă alătur și eu. Fiecare

știe spune ceva interesant. Fiecare are o vorbă de însuflețire. Când ajungem înaintea lui Eremias, spre cea mai mare a noastră uitire, — precupețele își răsturnaseră toate oalele cu jar în graba cu care s'au sculat ca să ne strige „trăiască dreptatea, domnilor!“ „Trăiască!“ — noi, de se uita târgul la noi „D'a 'nvins'o, dlor?“

— Hop!

— Să trăiți d-lor, D-zeu să vă tie, și pe al cu strămbătatea să-l loviască 'n vîna gâtului un vagon de cataroae mai mărunte ca pă-satu!“

Strigați în lumea largă:

„Jos cu Tălăbanii, trăiască sf. dreptate“

Patruochi.

Buletin exterior.

Interese comerciale și strategice în Extremul-Orient.

Ernst von Hesse-Wartegg, un adânc cunosător al Asiei răsăritene, a publicat acest studiu în „Die Zeit“. Ziarul acesta, cere e de partea Japonezilor, publică studiul lui von Hesse-Wartegg, pentru colosala lui importanță. Il rezumăm și noi; căci numai pe baza lui s'ar putea înțelege politica urmată de Germania în China, după 1894 și mai apoi.

„Cari sunt cauzele acestei împotriviri a Rusiei, împotrivire care ține de zece ani, dela războiul chino-japonez adică? De ce agață Japonia cu atâta înverșunare de Coreea? De ce refuză Rusia Japoniei dreptul de a-și întinde stăpânirea asupra Coreei?“

Coreea e $\frac{1}{3}$ cât Germania, deci de vreo 2 ori cât România, are 6 mil. locuitori, dar e puțin cultivată, lipsită de comerț, industrie și bogăție. În veacurile din urmă Japonezii au cucerit mai de multe ori Coreea; dar mai ales de când Rușii se tot întind în Siberia și la Oceanul cel Mare, dorința Japoniei de-a lua în stăpânire această țară a crescut, Rusia stă în legătură diplomatice cu China de sute de ani, și faptul că uriașul fluviu, Amur, cale plutoare, lungă de mil de kilometri, își are gura într-o regiune închisă mai multe luni de gheață, a făcut-o să caute a căpăta un port mai spre sud, care să nu înghețe de loc. Muraviev, prin banii și momelile, a căpătat portul unde acuma e Vladivostoc și toată întinderea de pământ dela Nordul Coreei. În Vladivostoc s'a dezvoltat mult comerțul, mai ales prin comercianți și capitaliști germani.

Pentru a putea apăra Siberia răsăriteană de China și Japonia, cât și pentru dezvoltarea comerțului, Rusia a făcut drumul ferat transiberian. Japonezii n'au văzut cu ochi buni că Rusia prindea rădăcinii acolo și a căutat să-și asigure Coreea și influența în China. Asta a fost cauza războiului din 1894, când Japonia, învingând pe chinezi, a luat peninsula Liao-tung, care domină Pekingul și Marea galbenă și asigură cucerirea Coreei.

Rusia ajutată de Germania, a făcut să se înapoiască Liao-tung Chinei, ca s'o poată lua ea, sub cuvânt de arendare, peste câțiva ani Japonezii au cedat, iar Rusia și-a isprăvit calea ferată și acuma susține autorul nostru, e prea târziu pentru a o scoate de acolo.

Rusia are interese mai mari decât Japonia în Coreea, deși Japonia suține contrarul. În adevăr populația Japoniei se înmulțește așa de repede încât nu mai începe în insulele muntoase ce alcătuiesc Japonia și are nevoie de a-și aduce de afară de ale hranei. În deosebi din Coreea se aduce foarte mult orz și bob. Totodată prisosul populației japoneze se așează în Coreea pentru negoț, industrie, etc. Japonia are 114 suflete la kilometrul pătrat, deci populație mai deasă decât în Prusia. Dacă vom scădea pădurile și munții, $\frac{2}{3}$ din țară, Japonia e una din țările cele mai des populate de pe pământ și deci și-a aruncat privirile asupra Coreei unde locuitorii sunt puțini, iar pământul roditor și bogat în minerale folositoare. De sute de ani sunt Japonezi așezați în Coreea; iar Fuzan, portul cel mai dela sud, e cu totul japonez; în Cemulpo, portul capitalei Seul, sunt patru mil de japonezi și de asemenea se află japonezi pretutindeni.

Că i-ar fi Japoniei de folos Coreea nu începe îndoiială, dar autorul nostru zice că drept s'o ocupe nu are, căci atunci și Europeanii ar avea drept să ocupe Statele Unite, de unde li-se trimit cereale și carne și unde se îndreaptă prisosul populației europene.

Cât despre Rusia, apoi aceasta ar avea drept să cucerească peninsula Coreea. Eată motivarea din cuvânt în cuvânt

„Rusia a făcut cu cheltueli enorme calea ferată transiberiană, care e de cea mai mare însemnătate nu numai pentru Rusia, ci aproape tot atâta pentru Europa întreagă. Însemnătatea aceasta va merge crescând, an cu an, cu cât bogata Siberia răsăriteană se va dezvolta mai mult. Capătul acestei linii ferate e Vladivostocul, dar acesta stă înghețat în tot lungul unei. Eată de ce Rusia a mai făcut o ramură de drum de fer prin Manciuria la Port Arthur și Dalni, la Marea Galbenă; căci aceste porturi stau deschise și iarna“

„Ori cum, Vladivostoc e portul de căpetenie a provinciei termurene a Siberiei și a Manciuriei chineze, regiune, la un loc, de 3 ori cât Germania. Deci Vladivostocul are însemnătate, care va merge tot crescând în viitor.

„Pentru toată regiunea Amurului, în deosebi a provinciei rusești a Amurului care de asemenea se va dezvolta din ce în ce mai mult“.

„Dar pentru dezvoltarea acestor două porturi e de neapărată nevoie ca drumurile de pe mare să fie tot așa de libere ca și cele de pe uscat, altfel sunt porți zăvorite. Vladivostoc are nevoie de drum liber pentru vase plutoare, în pace și în război, către America, Australia, China, India și Europa. Dar e așezat la marea japoneză, care e închisă cu un șir de insule ale Japoniei. Printre insule se află trecători înguste prin care marea japoneză comunică cu Oceanul cel Mare. La Nord, între Siberia și insula Sahalin, e o strîmtoare neadâncă și primejdioasă, care o leagă cu marea de Ohoț și la care se află și gura fluviului Amur cu Nicolaevsc. Din marea de Ohoț se poate eși numai printre insulele stancoase și ghețoase ale Curilelor, cari sunt ale Japonezilor. Pe la Sudul insulei Sahalin se dă în strîmtoarea Laperouse, care e primejdioasă și duce eară-și în Curirile japoneze. Spre Sud e strîmtoarea Tsugar între insula Nipon și Iezo și aceste insule sunt japoneze. Mai la Sud e strîmtoarea dela Simonzechi, îngustă ca un fluviu, între Nitou și Kișiu, ambele japoneze. Apoi strîmtoarea Simonzechi e foarte tare fortificată și atîrnă de Japonezi să treacă prin ea un vas sau ba“.

„Tot astfel e cu strîmtoarea lui Krusenstern, între insula Kișiu și Tsușina. Deci Japonia e portarul eșirilor din marea japoneză către Oceanul cel Mare, și în voia ei se lasă sau nu calea deschisă vaselor cari ar avea de vizitat o regiune $\frac{1}{3}$ cât Europa“.

„Mai rămâne o strîmtoare, cea mai sudică din trecătorile dela Vladivostoc către Ocean: strîmtoarea dintre insulele Tsușima și țermul sud-estic al Coreei, o strîmtoare largă cât pasul de Calais, strîmtoarea Broughton. E deci singura cale care nu e cu totul în mâna Japonezilor; dar și aci se află în Coreea Tușan, care e cu totul japonez, cum am spus.

„Dacă Japonezii vor lua Coreea, Dalni și Port-Arthur nu vor mai putea comunica cu Vladivostoc și Nicolaevsc, dacă nu prin ape și trecători în puterea Japonezilor. Dacă Rusia ar lăsa pe Japonezi să ia Coreea s'ar stabili în Extremul-Orient o stare de lucruri asemănătoare cu stăpânirea Suediei și Danemarcei asupra comunicațiilor între Marea baltică și Marea Nordului sau cu a Turciei asupra drumului dintre Marea Neagră și Marea Mediterană. Rusia, această împărăție, cea mai puternică de pe lume, n'ar avea nici o mare liberă.

După-cum Rusia n'ar putea îngădui să cază în mâinile unei puteri mari Danemarca sau Constantinopolul și Dardanelele, tot astfel nu poate lăsa ca Japonia să cucerească Coreea. Mai puțin decât ori-când astăzi, când Japonia e aliata Angliei. Anglia a înțeles însemnătatea strîmtoarei lui Broughton și a ocupat Quelpart dela Coreea. Dar a trebuit s'o părăsească. Interesele Europei întregi sunt în această privityă solidare cu ale Rusiei, mai îndeosebi ale Germaniei. Pentru noi Germanii, zice autorul, Rusia ne e mult mai aproape și mai însemnată decât Japonia, iar prietenia ei pentru Ger-

mania se poate dovedi și acuma din nou. Dacă Japonezii ar lua Coreea, concurența lor ar face peste puțină comerțul european în Asia răsăriteană, nu prin ieftinitatea produselor sale, ci prin aceea că n'o costă mai nimica transportul, asigurarea mărfurilor și pierderile de dobânzi, etc. Coreea apoi ar fi drumul deschis spre Peking, Șantung și Pecili, unde puterile cele mari europene au așa pe mari interese.

„Rusia dimpotrivă se află în aceeași situație geografică ca puterile mari industriale ale Europei; afară de aceasta, spre deosebire de Japonia, Rusia e unul din cei mai însemnați mușterii ai Germaniei, trebuința ei pentru asemenea mărfuri o să crească după deschiderea regiunilor ostasiatice. În Vladivostoc și Nicolaevsc comercial se află în cea mai mare parte în mâni germane, pe Amur circulă vase germane, în Coreea comerțul german e înflorit, și ce soarta ar avea, dacă Japonezii ar fi stăpânii Coreei, unde îi urăsc și unde se tem de ei ca de foc, poate să-și închipue ori cine. Comerțul german cu Rusia se urcă la vreo 1.375 de milioane de lei, cel cu Japonia de 103 milioane, deci se vede cu cine trebuie să meargă Germania în această ceartă pentru Dardanelele ostasiatice“.

DIN ROMÂNIA.

Candidări. Comitetul executiv al conservatorilor carpiști a fixat următoarele candidaturi la viitoarele alegeri parțiale:

La colegiul întâi de Cameră din Vaslui dl B. St. Delavrancea, fost deputat.

La colegiul întâi de Senat din Argeș dl Dr. Meculescu fost deputat.

La colegiul întâi de Cameră din Tutova, dl Lupu Kostache fost deputat.

La colegiul întâi de Cameră din Teleorman dl Niculae N. Butculescu, proprietar.

La colegiul întâi de senat din Tecuci dl C. P. Bobeica, fost deputat.

— Partidul național-liberal a fixat următoarele candidaturi la alegerile complementare, care vor avea loc Joi 15/28 Ianuarie:

Senat. Colegiul I Argeș, dl colonel Budișteanu; colegiul I Tecuci: dl Nicu Cincu.

Cameră. Colegiul I Teleorman, dl C. G. Petraru; colegiul I Tutova, dl N. Bujoreanu; colegiul I Vaslui, dl Dr. Iorgu Moșă.

Conferențe. În zilele de 15 și 16 Februarie 1904 va avea loc la București și Iași conferințele învățătorilor ambulanti.

Aceste conferințe vor fi ținute în scopul de a se da îndrumări asupra modului cum va trebui să se conducă lucrările agricole în școlile rurale.

Învățătorii ambulanti, sunt învățătorii cu cunoștințele agricole, cari n'au catedra stabilită, a umbla din județe în județe pentru a face cu învățătorii stabili și cu elevii școlilor cursuri agricole.

La București conferințele vor fi ținute în localul ministerului de instrucțiune, de către dl N. D. Popovici-Lupa, cu învățătorii ambulanti din circumscripțiunea I-a.

Ministrul instrucțiunii a și trimis revizorilor școlari bilete de liber parcurs pe c. f. r. pentru a se da învățătorilor ambulanti iar pentru a se preîntîmpina cheltuelile de drum, se va da fie-cărui învățător câte 20 lei.

La alegerea de deputați ce s'a urmat în Bacău, au fost 262 votanți, fiind 8 voturi anulate.

A fost ales candidatul liberal dl *Caton Lecca* cu 161 voturi.

Dl Dr. Istrate conservator-cantacuzinist a întrunit 62 voturi; iar dl Corivan, conservator-carpișt, 29 voturi.

NOUȚĂȚI.

ARAD, 13/26 Ianuarie 1904.

— **Cetitorilor noștri** le aducem la cunoștință că de două zile trimitem ziarul numai celor în regulă cu plata abonamentului. Să nu fie deci cu supărare pentru nimic, dar' după o experiență de ani de zile ni-am convins, că numai așa putem ținea regula în cărțile administrației și să ne punem la adăpost de pederi, pagube și neplăceri, dacă vom trimite ziarul celor cari plătesc înainte. Cei cari î' tr'adever' în să aibă »Tribuna«, nu se vor s'păra dacă le vom cere atâta jertfă: să plătească regulat, ca la rândul nostru să put m face și noi față multelor cheltuieli împrumutate cu editarea ziarului. Am făcut deja jertfe considerabile, scoțând »Tribuna« în cuprins mai bogat, fără a fi urcat prețul abonamentului. Suntem deci în dreptul nostru ca mai ales dela amici și vechii abonenți să cerem să ne stea în ajutor — plătind înainte și regulat — ca să putem astfel aduce în viitor și mai însemnate îmbunătățiri ziarului »Tribuna«.

— **Adresă de aderență.** A trecut câțiva ani, de când tinerimea noastră universitară a încetat de a se mai manifesta în chestiuni naționale. Poate, că prigonirile din urmă îndreptate contra ei a produs o teroare prea mare. După-cum însă observăm — avangarda entuziasmului național din nou începe să-și dovediască seriozitatea în toată măreția cuvântului.

Astfel cu plăcere publicăm telegrama, ce tinerimea română din Viena a trimis-o bravilor luptătorilor din Dej:

Dr. Teodor Mihali, avocat.

Dej.

„Tinerimea română din Viena salută cu entuziasm bravii români ai congregațiunii comitatului Solnoc-Dobâca — pentru lupta desinteresată întru triumful limbii românești. Vasile Cav. de Reus, Mihai Popovici, Caius G. Popp.

De sigur, că celelalte centre universitare vor ști să aprecieze principiul solidarității.

— **Aceține de mântuire a maghiarilor dela periferii.** Casina ovreilor din cartierul Lipot din Budapesta a născocit un plan, care a plăcut mult șoviniștilor de pretutindenea. Averile maghiarilor așezați între naționalități vor să le mântue periciunții din Lipotváros, ca să n'ajungă în mâinile Albinei și a Tatrei. Vor pune la o parte an de an câte 5000 cor. din venitele Casinei, spre scopul, că peste un timp oare care — găvind încă tovarăși în alte casine din țeară, să înființeze o bancă mare care să le dea maghiarilor bani în cinste, cu care să plătească datoriile la băncile naționalităților cari îi deposedează. Căci »Albina« și »Tatra« atât de trădătoare de patrie sunt, încât cer 'napoi banii ce împrumută maghiarilor, ear dacă nu plătesc, le vinde averile. În adevăr ne mirăm și noi cum de guvernul tolerează așa crime și n'a zăvorit pe conducătorii acestor bănci trădătoare de patrie, cum le numesc ovreii din Lipotváros.

— **Postul de vice-comite al Hunedoarei.** Se scrie din Deva, că în urma numirei de șpan al vicecomitelui de pân'aci Mara Laszlo, s'au și început deja lupte pentru ocuparea postului vacant de vicecomite. Se vorbește deja de cinci candidați: Pogány Béla, protonotar, Török Béla protopretor în Hunedoara, Csulay Lajos protopretor în Deva, Krasznay Olivér, protopretor în Brad și Ioan Simion, președintele sedrii orfanale.

Față cu aceste mișcări, citim în Libertatea de Duminecă:

Din comitatul Hunedoara. Dni români ai congregațiunii comitatului Hunedoara,

sunt poștiți la o consultare intimă pe ziua de 31 Ianuarie n. 1904 în Orăștie, la orele 4 d. a., în locuința dlui Dr. Aurel Vlad, — pentru a lua hotărârii privitor la constituirea clubului comitatens, cum și asupra ținutei pe care s'o observe față de viitoarea alegere de vicecomite.

Orăștie, la 10 Ian. 1904.

Dr. Gavriil Suci,   Iosif Morariu,
Dr. Aurel Vlad.

— **Postul de prim-secretar al »Asociațiunii«** devenind vacant prin dimisiunea d-lui Dr. Cornel Diaconovich, la concursul publicat de comitetul »Asociațiunii« până la termenul de 31 Decembrie 1903, precum aflăm din »Transilvania«, organul »Asociațiunii«, au competat d-nii Sever Secula din Arad și Dr. Sextil Pușcariu din Brașov. Cererile intrate la concurs s'au predat unei comisii în persoanele d-lor Dr. At. Marienescu, Parteniu Cosma, Dr. Eusebiu R. Roșca și Dr. I. Beu, ca notar al comisiei, ca să le studieze și să facă propunere adunării generale. Până atunci, comitetul a autorizat pe d-l Dr. Cornel Diaconovich să conducă afacerile de prim-secretar.

— **Un jubileu în Bucovina.** Societatea academică »Junimea« cu ocaziunea Jubileului aniversării de 25 ani, Marți la 9 și Mercuri la 10 Februarie st. n. 1904 va aranja festivității, având ca Președintele de onoare: pe d. Eudoxiu baron Hormuzachi. Președintele comitetului aranjator: Othon cav. de Flondor. Președintele societății: Constantin Lucaci.

— **Cartea lui Matasies-Keglevich.** Se anunță din Leipzig: Cât de curând va apare o carte interesantă scrisă de Matasies-Keglevich, în care istorisește toate detaliile improcesurii și condamnării sale. Un capitol tratează despre principesa Luisa și voește să documenteze că principesa nu e nebună. Autorul vrea să se reabiliteze și să scape pe principesa din casa de alienați.

— **Portmoneu găsit.** Încă în vara anului trecut, Stoll Béla avocat în Baia-mare venind din Baia-de-sus a pierdut un portmoneu în care erau 10,000 cor. bani gata. Peste câte-va zile un țeran român, i-a adus portmoneul lui Stoll, însă fără bani. Geandarmeria a pornit cercetare, dar fără succes. Înainte cu câte-va zile geandarmeria din Sătmăr a primit o epistolă dela o servitoare cu numele Irma Moldovan, în care descopere că banii i-a luat fostul ei stăpân Deutsch Iakab, crășmar în Baia de sus. Geandarmeria a interogată servitoarea care a mărturisit că în 29 Iunie a mers într-o trăsură cu stăpânul ei și pe margine de drum a observat portmoneul. Deutsh i-'a luat din mână și vându-l că sunt bani în el, a luat banii și portmoneul l-a aruncat. Deutsch a dat două sute coroane fetei ca să tacă. Acum că iar a cerut bani dela Deutsch și n'a căpătat, din răsbunare l-a tradat. Geandarmii au deținut pe crășmar.

— **Un păcat vechiu.** Se anunță din Pécs: O cri mă petrecută înaintea cu 11 ani, a ieșit la iveală prin propria mărturisire a ucigașului. În comuna Száz din comitatul Baranya în 1893 în pădurea comunală s'a aflat spânzurată o tineră fată de 18 ani Schwarz Teréz. Se credea că se sinucisese și fata a fost înmormântată fără investigare polițială a cadavru-lui. Acum după 11 ani, vagabondul Till Adám, care e închis în temnița din Vaț, din temnița a adresat o scrisoare procuraturii, prin care face arătare împotriva sa, că dînsul a omorât pe Schwarz Teréz și cu o funie cu care nefericita fată voia să lege crengi din pădure a spânzurat-o de un pom. S'a pornit cercetare.

— **Soartea deputatului Lynch.** Se anunță din Londra: Deputatul irlandez Lynch, fostul colonel bur, care în războiul englezilor cu burii a luptat în tabăra burilor, precum să știe a fost condamnat la moarte pentru tradare de patrie, sentința însă mai târziu din grație a fost schimbată în temniță pe viață. Deputatul Lynch va fi acum deplin grațiat. Deputații irlandezi ai parlamentului au intervenit la ministrul președinte Balfour, și John Redmond șeful irlandezilor, a și trimis o scrisoare ligei irlandeze,

în care comunică vestea că deputatul Lynch va fi încurând deplin eliberat.

— **Universitatea din Belgrad.** Se anunță din Belgrad: Guvernul sârbesc s'a hotărât, că din incidentul aniversării centenarului desrobirii Serbiei, să ridice școala inferioară din Belgrad la rangul de universitate. Asta se va și întâmpla acum de curând în ziua Sf. Sava. Conform planului guvernului, noua universitate va avea deocamdată numai 3 facultăți, teologică, filosofică și juridică. Facultatea de medicină va fi înființată mai în urmă. Ideea universității sârbești a sursat-o mai întâiu Dosiftei Obadovits, reprezentantul cel mai chemat al literaturii moderne sârbe.

— **Castel ars.** Se anunță din Londra, că Knepe-castele, unul dintre cele mai renumite castele istorice a Angliei, a ars. Castelul este în provincia Sussex și a fost unul dintre cele 6 întârituri durate pentru apărarea provinciei. Posesoriu castelului Burrell Mervick cu soția și copiii abea au putut scăpa cu viața. Opere de artă de valoare au ars între ele un tablou vechiu în preț de 25,000 funți șterlingi. Dauna proprietarului este foarte mare, deși castelul a fost asigurat.

— **Omul ca pată pe inimă.** Se anunță din New-York: Un brutar german cu numele Herman Erbers săptămâna trecută a adresat o scrisoare poliției în care zicea că dînsul are misiune d-a asasina pe presidentul Roosevelt. Pe inima lui ese o pată roșie, asta-l îndeamnă să-l ucidă pe president, cu putere electrică. Vrea tocmai să plece la Washington, să-și eșecute planul. Poliția l-a deținut pe Erbers la locuință, unde l-a aflat stând pe dunga patului și rugându-se cu voce tare cerului, să nu-l silească a-și eșecuta planul. Erbers era nebun.

— **Catastrofa din Bloemfontein.** Am anunțat zilele trecute că inundații de apă au pricinuit catastrofe colosale în Bloemfontein. S'a crepat catastroarul și apa a inundat casele. După vechile șosite vre-o treizeci oameni și-au pierdut viața și peste 180 care s'au ruinat. Apa care a rupt un dig de piatră de 20 picioare înalt s'a revărsat în oraș și nivelele mai joase le-a umplut așa de iute. Apa s'a scurs înto, dar orașul înfățișă o iconă de dezastru; întregi șire de care prăbușit. Mai multe sute familii au rămas surul liber, mulți și-au pierdut-o toată averea. Gu-nul a votat o mie șterlingi pentru ajutorarea norociților.

— **S'a jertfit pentru mamă-sa.** Se scrie din Szekesfehervár: Economul Szabó László, trăia în ceartă continuă cu soacră-sa, pentru un proces de lăsămēt. Alaltăieri iar s'a iscat între dânsii o ceartă și Szabó s'a infuriat într'atâta, încât a sărit cu un cuțit asupra soacrei. Cumnata lui Szabó, tinera de 20 ani Maria Zaka, vându-l primejdia în care s'afia mamă-sa, a sărit iute înaintea lui Szabó și s'erială de moarte a strigat: „Omoară-mă pe mine, nu te atinge de mama...“ Omul infuriat a împins-o de câteva ori în lături, dar ea tot d'atâtea ori a sărit din nou, să șpere cu corpul ei pe mamă-sa. Înșfârșit omul bestial și-a implantat cuțitul în grumazul nefericitei, care a murit la moment. Vându-l criminalul moartea victimei a vroit s'o ia la fugă dar vecinii l-au prins și predat geandarmeriei.

— **Cel mai mic trib diu lume.** Niște balniere americane au descoperit în insula Soutbampton, la extremitatea septentrională a băii Hudson, un ciudat trib de eschimoși, care, după numărul locuințelor în ruine, trebuia să fi fost destul de numeros; însă în urma unei teribile epidemii, a fost redus numai la 16 persoane.

Acești oameni nu vëzuseră până atunci pe oamenii albi, însă din auzite știau ceva despre dânsii.

Ei locuesc în colibe construite din măsele de balenă, acoperite de piei. În mijlocul fie-cărei case, pe o mică ridicătură e așezată o lampă care servă tot de odată să lumineze, să încălzească, să gătească bucatele și să topească zăpada ca să aibă apă de băut.

— **Un candidat de avocat,** cu pracsă, caută aplicație. Doritorii să se adreseze redacției noastre.

— **Se caută un comis și doi nencici în branșa ferăriei.**

Reflectanții să se adreseze la domnul I. Candrea, Sas-Sebeș.

— **Durere de stomac, Sgârciuri de stomac, catar greu de stomac, la boale de stomac învechite și împotriva lipsei de apetit, mijloc sigur. Purgativ sigur, inerția cronică a intestinului gros, la lipsa de scaun, purgativ fără dureri, este thea întăritoare de stomac „Centauria“ a farmacistului Kossuth.**

Cutia de probă 1 cor. 20 fil.

Cutia mare . . . 2 cor. — —

In contra tusei, catarului (troahnă) răgușelii, flegmei și iritațiunii gâtului este de un efect eminent, pastilele de pept »**Senega.**» Prețul 1 cor. Se pot căpăta în farmacia la »**Maria Fecioară.**« a farmacistului Kossuth Pál, Arad, piața Boros Béni Nr. 15.

ARTE.

TEATRUL DIN ARAD.

Repertoriu săptămânal.

Miercuri: „Don Pietro Caruso“, dramă, „Fru-moasa Galathea“ operetă.

Joi: „Faust“, operă.

Vineri: „A postás fiu és huga“, operetă.

Sâmbătă: „A postás fiu és huga“, operetă.

Marele artist Novelli — scrie Voința Națională — a promis că în Martie va merge iar la București. Printre alte piese noi ce va reprezenta vor fi două ale Carmen Sylvei: o farsă și o dramă. Despre farsă Novelli a spus că este una din cele mai nostime ce i-a căzut vre-odată în mână. Speră să facă frumoase creațiuni în aceste piese.

PARTEA LITERARĂ.

In luncă.

— Idilă românească de Carmen Sylva —
(Urmare dela N-rul 10.)

XIII.

El mi-a spus că la primăvară vom deveni soț și soție. — Va fi el atunci mai frumos ca acum? Mi-e teamă de toate, că se va întâmpla alt-ceva, căci numai pot fi fericită. — Sunt atât de fericită, cu mult mai fericită de cât fulgii de zăpadă, când joacă și se învîrtesc și vîntul cântă, pentru ca să poată juca mai bine. Aseară a mai lucrat, când am venit și ca o muzică răsuna loviturile ciocanului pe nicovală. Atunci am început să joc la muzica sa, și loviturile ciocanului s'au răsuna tot mai dese, și eu jucam tot mai repede, până când devenii un vîrtej, și atunci el m'a luat în brațe și m'a sărutat și jucă cu mine în brațe și rîdea, după aceea m'a lăsat să alunec pe blana de capră și se juca cu mine, și iepurașul se juca și el și noi rîdeam și eram așa de veseli. Și focul rîdea împreună cu noi căci el uitase ca să-l acopere și ne încălzea cu întreaga sa vîpăe și era atîta lumină în colibă, ca și când ar fi fost ziua albă, eram atât de veseli că era noapte și că întreaga noapte era a noastră. Și atunci eu dorm pe pietul lui, în brațele sale și-i simt inima cum bate, câte odată bate atît de repede și eu pun mîna pe ea, de oare-ce îmi e ca și când inima sa drăguță ar voi să plece, când bate așa de repede — ca și când s'ar depărta de mine — atunci sunt de odată cuprinsă de temere — căci dacă drăguța lui inimă se duce, atunci voi muri, căci nu voi putea trăi fără el. Pentru întîiași dată este ceva al meu în aceasta, pentru întîiași dată îmi aparține cine-va, căci nu l-am răpit nimănui. Fetele spun că l-am furat lor și că nu voi avea noroc și atunci eu rîd — căci când ele putură să-l aibă, nu-l doriră și zicea că este un copil din flori și-l desprețuiau și numai când vîzură lăntișoarele frumoase, atunci se gândiră că ar fi bine să fie soția argintarului — încolo era desprețuit și atunci el era mereu soarele meu, dela care atârna viața mea!

El este al meu, Soare este al meu — Soare este cu totul al meu — Și nimeni nu mi-l poate lua. — El rîde când sunt cuprinsă de teamă și

zice: Ele nu m'au dorit, nici mama n'a întrebat d' mine. — Ce voește dela mine?

XIV

El mi-a despletit pîrul și s'a mirat, că cădea până la pămînt și apoi m'a înveli în el zicînd că am o manta regească de mătase neagră. Eu zisei: „Dar pîrul meu este ca pana corbului și tu ai păr ca razele soarelui:“ și atunci el rîse și se înveli cu pîrul meu zicînd că s'a făcut noapte, că soarele s'a ascuns în noaptea pîrului meu — și apoi îmi spunea că pîrul meu miroasă, atît de bine miroasă a flori și a livadă și se juca cu el, iar eu m'e bucurai că am ceva ceea ce-l bucură — alt-ceva n'am nimic ce să-i dăruiesc dar pîrul meu, îl bucură și acum în fie-care seară îl despletește și se joacă cu el și-l află frumos, și — nu, n'acum mi-a făcut un pieptene de argint cu care să-mi prind pîrul — și este atît de frumos — și după cum bucuroș ar fi voit să-l văd, a cumpărat din tîrg o mică oglindă și mi-a arătat cît de frumos stă pieptenele în pîr — trebuie să-l piepten cu el și atunci el rîde și-mi arată gropițele.

El zice că este frumos când vede că pieptenele primește reflexul luminei dela foc și când sar scînteie de pîrul meu, și pîrul meu, întreg se face din ce în ce tot mai mare și mai gros sub pieptenele de argint. La urmă stă întreg și nu se mai lasă ca să fie înfrînat și apoi rîde și zice că eu sunt vîntul sau norul, dinaintea vîntului, care trece negru și amenințator și se desface într'un șiroiu de ploaie lină. Căci câte odată m'e dojenește și atunci plîng și el 'mi sărută lacrimile din ochi și rîde și zice, că m'a dojenit numai în glumă, căci voia să vadă cum ploua din norul negru — dar deși știu aceasta, m'e sperî în tot-d'a-una când m'e dojenește și apoi plîng. Și el atunci rîde de oare-ce lacrimile, rămîn între gene, cari fiind prea groase nu lasă să tceacă lacrimile, pentru ca el să le poată săruta. Câte odată plîng astfel când oamenii au fost răi și atunci el voește să vadă undem'au bătut, și apoi sărută locurile — și atunci nu m'e mai doare — atunci 'mi pare bine că m'au bătut pentru ca el să m'e sărute!

(Va urma.)

Economie.

Arad 26 Ianuarie.

Chestiuni de dare.

II.

După cea dintîi, măsura cea dreaptă de dare constă în beneficiul, ce-l au particularii pe urma statului și a instituțiilor statului, respective ale comunei. După această concepțiune, numită și principiul beneficiului, care privește darea ca serviciu pentru serviciu, sau îți dau cît îmi dai, cum să întîmplă în economia privată, fiecare trebuie să plătească atîta dare, cît folos sau beneficiu are în schimb dela stat.

După a doua concepțiune, numită și principiul capacității de prestațiune, fiecare cetățean trebuie să plătească atîta dare, cîtă poate, adică conform puterilor sale economice, dar numai întru cît pretind trebuințele absolut necesare ale statului, cu privire la celelalte trebuințe ale lui, particularii pot pretinde ca numai atîta dare să plătească cît folos pot avea din aceea, ce se intenționează a se face cu darea lor, cît folos pot să aibă din instituțiunile, ce se întemeiază.

Acum rămîne, ca să vedem, cum se constată de o parte beneficiul, ce-l are o persoană dela stat, de alta capacitatea de prestațiune a fie-cărei persoane. Și una și alta se apreciază de regulă după același criteriu, și anume după averea și forța de muncă a fiecăruia. Astfel apărătorii ambelor principii ajung în fine la aceea, că fiecare persoană trebuie să plătească dare în o proporție corespunzătoare cu venitul,

ce-l are pe urma averii și muncii sale, sau după-cum sunt aplicați cei mai mulți a susținea, să plătească după venitul, ce-l poate avea continuu din averea și forța sa de muncă, prin o activitate economică corespunzătoare.

Deși admit și unii și alții, ca darea să se plătească în proporție corespunzătoare după venitul din avere și muncă, sau după-cum se mai zice după avere și câștig, totuși cu atîta lucrul încă nu s'a terminat, căci se pretinde din o parte ca venitul absolut necesar pentru existență, minimul existenței să fie liber de dare; să mai pretinde ca venitul după avere (capital), așa numitul venit fundat, să fie supus la o dare mai mare decât venitul după muncă, și afară de acestea unii sunt pentru darea proporțională, alții pentru cea progresivă, fie-care după poziția, ce o ia în chestiunile economice și sociale peste tot și după-cum privește darea. Accia, cari primesc darea numai din punct de vedere financiar, numai ca mijloc, prin care statul să-și acopere trebuințele necesare, pretind darea proporțională sau impositul proporțional, care este de a se înțelege așa, că după fie-care sută de venit are a să plăti dare o anumită cuotă egală, sau un anumit procent egal, a cărui mărime are a se stabili pe baza proporției în care stă venitul tuturor cetățenilor, luat ca un întreg față de întreaga dare, care trebuie să se scoată, se înțelege pentru un an.

Oprirea vînzării de rachiu în Duminece. De multă vreme motive pondoase reclamau oprirea vînzării de rachiu în Dumineci. Într'aceste motive nu era cel din urmă: crimele săvârșite în urma savurării nemăsurate a rachiului și îndeosebi numărul mare al bătăilor în crișme. De o vreme încoace ministrul de comerț a introdus repaosul duminical în detrimentul industriei și comerțului, nu e ertat a se speria deci nici de pașul care drept rezultat ar pricinui nemijlocit sieși daune.

Minele de aur ale dluî Pocol, vîndute. Dl Alexin Pocol, vestitul proprietar de mine de aur, locuitor în Baia-mare, și-a vîndut minele de aur unei societăți cu 2 milioane coroane. Dl Pocol rămîne însă și mai departe părtaș la ele.

Instituțiune folositoare. „Unirea“ scrie: Cerculariul mitropolitan nr. 84 publică raportul direcțiunii reuniunii archidiecezane de asigurare contra focului pentru anul 1903. Scoatem câteva cifre datî fiind importanța acestei folositoare instituțiuni.

Reuniunea are în asigurare realități în valoare de aproape 1 mil. 700 cor. pentru cari a încasat peste 8600 premii, la sfîrșitul lui 902 a fost de 23. mii cor. În anul trecut a plătit despăguri 729 cor. totalul despăgubirilor în decursul celor 5 1/2 ani de existență se ridică la cifra de cor. 6461. Reuniunea și-a estins activitatea până acum nu numai în archidieceză, ci și peste o parte însemnată a diecezei de Lugoj.

POȘTA REDACȚIEI.

Ion din Săcele. Fiind-că în ziarul nostru nu s'a scris nimic încontra aceluși stimat preot, și mai ales pentru-că și așa afacerea e în mîna justiției, e mai bine să nu publicăm nimic. Cu drept ar fi să cereți satisfacție ziarului brașovean care a publicat scrisorile aceluși „oamenii cinstiți.“ La vremea sa vom publica însă satisfacția ce i-se va da de lege celui calomniat și ofensat.

Stofe moderne

pentru toamnă și iarnă

e în interesul damelor să-și cumpere numai după
ce s' a văzut

Noutățile moderne

din prăvălia mea, a căror prețuri

fără

concurență

Cumpărări

avantajoase.

Stofe de Cybelin, . lățime 120 cm.

„ lucii pentru dame „ 120 „

„ țesătura noduroasa „ 120 „

„ late, negre și colorii „ 140 „

CATIFEA

pentru spălat

modele admirabile.

Flanel francez și

barchet p. spălat.

91 12—

Prăvălia de mode alui

SINGER

SÁNDOR

(Casa Fischer Eliz).

In provincia trimitem

mustre gratis.

„Nádlăcana“

institut de credit și economii, societate pe acții în

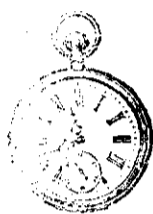
NÁDLAC (Nagy-lak) comitatul Cienadului.

Fondată la 1897 cu un capital social de 100.000
coroane în 1000 bucăți acții à 100 coroane.

Acordă: credite personale pe cambii, credite pe cambii cu acoperire ipotecară, credite pe obligațiuni cu cavenți și împrumuturi pe amanete și efecte publice.

Primește: depuneri spre fructificare, după cari institutul plătește contribuția erarială; ear deponenții primesc după banii depuși 5% interese.

Direcțiunea.

Örményi Gyula,

ciasornicar.

Arad, strada Deák Ferencz Nr. 10 (în colțul stradei Lázár Vilmos.)

Primește se repar ciasornice garantând pe 3 ani. În Arad n'a existat încă atelier în care să se lucreze mai ieftin. 943 14—50

Am un deposit de tot felul de

ciasornice de buzunar și de părete,
precum și orologii cari deșteaptă. Toate exacte și de bună calitate.

Cel mai plăcut și cel mai bun preparat pentru vășirea părului este

MELANOGENE

de culoare neagră și brunetă. — În timp de câteva minute prin acest excelent și nesticăcios preparat se pot văși în culoare neagră sau brunetă: părul, barba și mustața. — Această culoare e permanentă și nu se poate deosebi de culoarea naturală; nu se murdărește și nu se poate spăla nici cu săpun nici cu apă caldă.

E nesticăcios și întrebuințarea e foarte simplă. Prețul preparatului e: 2 cor. 80 fileri. Preparatul, care

face părul blond,

ori-cărui păr, în câte-va minute, îi dă atât de plăcuta culoare blondurie, în colorarea inului, cenușie sau de ori-ce culoare dorită, fără-ca să atace părul. — Prețul: o sticlută 1 cor., o sticlă mare 2 coroane.

Poftiți a fi cu atențiune la marca de patentă!

TEA HAJDU

este un preparat probat în nenumărate cazuri pentru boale de pept și plămâni.

Se poate folosi cu cel mai bun succes în contra tusei, durerii de gât, răgușelii, în contra tusei măgărești, tugețoșării, în contra tuturor boalelor de pept; în contra îmbolnăvirii de gât, laringe, plămâni, în contra respirațiunii grele, a hoștel de pept și a astmei etc.

Prețul: 50 fileri.

698—109

SPIRT CONTRA REUMEI

(spiritul „Mankós“)

se vinde în preț de 1 coroană.

S'a dovedit ca un preparat excelent în cazuri de boale de: reumă, de cangroză, amortirea mușchilor, dureri de nervi, de crucea spinării, de junghieri, paralisii, amorteala de mușchi și vine, precum și pentru înviorarea pielii etc. La slăbire din pricina bătrâneții, precum și la oboselele turiștilor, înainte și după ture mai lungi, ajută mult prin ungerea (frecarea) cu acest preparat (numai în exterior) S'a probat în cazuri neșumărate.

Gutori FÖLDES KELEMEN,

apotecă și laborator chimic

Telefon 111.

în ARAD.

Telefon 111.

Cruce sau stea dublă electro-magnetică

Patent Nr. 86967.

Nu e crucea Volta.

Nu e leac secret.

vindecă și inviorează sub garanție.

Aparatul acesta, vindecă și folosește contra durerilor de cap, urechi și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulației sângelui, anemie, amuțeli, tinituri de ureche, bătăe de inimă, sgârșiri de inimă, astma, auzul greu, sgârșiri de stomac, lipsa poftei de mâncare, răceala la mână și picioare, slăbirea peste tot, reuma, podagră ischias, udului în pat, influenza, insomnia, epilepsia, circula-

ția neregulată a sângelui și contra multor altor boale, cari la tratare normală a medicului se vindecă prin electricitate. Inșurirea acestui aparat este, că vindecă nu numai din timp în timp, ci introduce constant în corpul omenesc binefăcătorul curent, când pe deoparte vindecă cu succes boalele aflătoare, eară pe de altă parte e cel mai bun scut contra îmbolnăvirilor.

Deosebita atențiune e a se da împrejurărei, că acest aparat vindecă boale vechi de 20 ani.

În cancelaria mea se află atestate încurșe din toate părțile lumii, cari prătesc cu multumire invențiunea mea și ori-cine poate vedea aceste atestate. Pacientul, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca prin aparatul meu, primește banii înapoi.

Unde ori-ce încercare s'a constatat zădarnică, rog a proba aparatul meu. Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu poate fi confundat cu aparatul „Volta“, care atât în Germania, cât și în Austro-Ungaria a fost oficial oprit fiind nefolositor, pe când aparatul meu electro-magnetic prin deosebita-i putere vindecătoare, e în genere cunoscut, apreciat și răspândit.

Chiar și iefinătatea extraordinară a crucei mele electro-magnetice o recomandă cu înțepire.

624 - 191

Prețul aparatului mare e Cor. 6.

folosibil la morburii însechite

Prețul aparatului mic e Cor. 4.

folosibil numai la copii și la femei de constituție foarte slabă.

Locul central principal de vânzare și expedare pentru țeară și străinătate e:

Müller Albert, Budapesta, V., str. Vadász 42./K
colțul str. Kálmán.

Telefon pentru comitat și oraș. 471.

Pravălie nouă!

Următorul D-nei Véd. I. Sütő

E. URBAN

prăvălie și magazin de sticlă,
porțelan, lampe și
rame de tablouri.

67 16—

ARAD,

Piața Libertății (Szabadság tér 20).
Casa contelui Nádasdy, colțul străzii
Förroy.

Pe lângă prețuri moderate se află de vânzare vase de porțelan, pentru cafea, ceain; vase de lucru, obiecte de gală din majolika, lampe de masă și pendante, tot felul de obiecte de sticlă, obiecte de cristal, colorate șel.

Petrol de cristal,
litru 20 cr. (40 fl.).

Pravălie nouă!

Telefon (pentru oraș și comitat) Nr. 387

BRAUN N. A.

deposit de culori

Arad, piața Boros Béni Nr. 10.

Mare deposit de firnis, culori de ulei fabricat propriu, culori pentru vopsirea podelelor, uleiuri pentru mașini, și a. toate de prima calitate.

— Comande din provincia se
1034 86— efectuează prompt și solid —
— Pachetarea gratuit. —

Diplomă de argint 1885. Budapesta.

Cel mai eștin isvor de cumpărare
din Arad.

Juvaericeale,

bucăți de aur și argint (frânțe)

bilete de amanet

cumpără pe bani gata cu prețurile cele mai scumpe, sau le schimbă cu alte obiecte.

1005 108—

Deutsch Izidor,

clăsonnicar și juvaerģiu
Arad, strada Templo.

— Telefon nr. 438. —

Hotel „VAS“

cafenea, restaurant și berărie.

Arad, strada Deák Ferencz.

Locul de întâlnire al inteligenței române din loc și din provincie, unde se găsește cu prețul cel mai avantajos mâncări de casă, vin escelent și bere Dreher. Un prânz de 3 pelse 1 coroană.

Oaspeților dela hotel le stă la dispoziție, pentru orice tren care sosese sau pleacă, omnibus sau trăsură.

Prețul camerelor este, dela 1 cor. 60 fl. în sus. Curățenie exemplară, pe lângă asigurarea unui serviciu ireproșabil.

Roagă prețiosul sprigin.

Cu deosebită stimă

Văduva Duffner József.

VEȚI ECONOMISA BANII!

dacă veți cumpăra haine

dela prăvălia de haine bărbătești FRANK LEO

ARAD, Andáșy-tér N. 9 (viz-à-viz cu biserica minorităților),

unde sub prețuri foarte moderate se pot cumpăra următoarele:

|| Mantale de earnă pentru băieți dela 12 cor. în sus. ||
|| Sacco bărbătesc dela 24 coroane în sus. ||

Haine de copii între anii 3—12 dela 5 coroane în sus!

Specialitate în haine de piele, veritabile

mantale sēcuești de vânătoare și pentru economi,

paltoane de oraș și pentru călătorii.

Comandele din provincie se execută prompt! — Clasă specială după măsură!